

พัฒนา แผนการสอน โรงเรียนพ่อแม่ ให้สอดคล้อง กับ การปฏิบัติ

ความเป็นมา

โรงเรียนพ่อแม่ เป็นหน่วยงานที่ดำเนินการให้ความรู้กับหญิงตั้งครรภ์ หลังคลอด และผู้เลี้ยงดูเด็ก 0-5 ปี และครอบครัว โดยมีทีมสหสาขาวิชาร่วมดำเนินงาน

จากผลการดำเนินงานในแต่ละปีที่ผ่านมา พบว่า การสอนนั้นยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่ตกลงอย่างครบถ้วน เนื่องจากแผนการสอนไม่ถูกนำไปใช้งานจริงตามที่กำหนดมา เพราะเป็นแผนการสอนที่ไม่ได้เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกคนที่เป็นผู้สอน และไม่มีการควบคุมกำกับที่ชัดเจน ทำให้ไม่เห็นความสำคัญของแผนการสอน ต่อมามีการกำหนดเป็น specific competency ผู้สอน โดยพิจารณาจากการสอนที่สอดคล้องตามแผนการสอน จึงเกิดการตื่นตัวมากขึ้น

ดังนั้นจึงเป็นโอกาสอันดีที่จะพัฒนาแผนการสอนให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คัดเลือกคุณกิจ : คณะกรรมการโรงเรียนพ่อแม่

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (ครั้งที่ 1) : พูดคุยอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อค้นหาปัญหาที่แผนการสอนไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติ

กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครั้งที่ 2 : การประชุม

ที่	แหล่งความรู้	เนื้อหา	องค์ความรู้ที่สกัดได้
1	ศศิขล หงษ์ไทย	<p>จากการประเมินผลการดำเนินงานโรงเรียนพ่อแม่ในปีที่ผ่านมา พบว่าเมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินมาตรฐานการสอนตามแผนการสอน 2 ปี ย้อนหลัง สอนเนื้อหาครบถ้วนตามแผนการสอน คิดเป็นร้อยละ 96.0,94.0 ใช้สื่อการสอนครบถ้วนตามแผนการสอน คิดเป็นร้อยละ 83.0,84.0 ใช้กระบวนการตามแผนการสอน คิดเป็นร้อยละ 67.0,94.0 สรุปผลการสอนตามมาตรฐานเป็นร้อยละ 82.0,90.0 แต่ทั้งหมดนี้เป็นการประเมินจากตัวเจ้าหน้าที่ประเมินตนเอง ในปีที่ผ่านมาจึงให้ผู้รับบริการร่วมประเมินด้วยพบว่า โดยรวมผู้สอนสอนตามมาตรฐาน ร้อยละ 86.0 ก็เลยถ้าดูจะเห็นส่วนที่ผลการประเมินไม่ค่อยดี คือเรื่องสื่อการสอน น่าจะมาทบทวนปรับแผนการสอนให้สอดคล้องกับการปฏิบัติจริงให้มากที่สุดเพราะปีหน้าจะจัดทำคู่มือโรงเรียนพ่อแม่ใหม่อีกครั้งเพื่อแจกในเครือข่าย</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการประเมินมาตรฐานการสอนจากเจ้าหน้าที่และผู้รับบริการไม่สอดคล้องกัน - การสอนส่วนหนึ่งไม่ได้ใช้สื่อการสอนตามแผนการสอน - ควรทบทวนแผนการสอนใหม่เพื่อเตรียมจัดทำคู่มือใหม่
5	วิราวรรณ วัชรขจร	<p>หลังคลอดตอนนี้กำลังปรับแผนการสอนให้ปฏิบัติมากขึ้น แล้วก็กระชับขึ้น คนสอนก็มีทั้งพี่เลี้ยงแล้วก็พยาบาล แบ่งเนื้อหากันไป การประเมินก็ประเมินก่อนกลับบ้าน เวลาประเมินก็ใช้แบบฟอร์ม D/C Plan แต่ก็รอปรับ wording ใหม่ก่อน เพราะทางตึกให้แม่เด็กประเมินเอง บางที่อ่านคำถามไม่เข้าใจ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - แผนการสอนหลังคลอดอยู่ระหว่างปรับ - ประเมินก่อนกลับบ้าน

ที่	แหล่งความรู้	เนื้อหา	องค์ความรู้ที่สกัดได้
6	เยาวลักษณ์ ภาณุจนะ	ของ NICU ก็กำลังปรับ เพราะมีแผนการสอนตัวเหลืองก็ใช้รวมกันกับหลังคลอด แต่การนวดที่เดิมแยกเป็นการนวดในทารกคลอดก่อนกำหนด ก็ขอปรับเอาออก ใช้แผนการนวดแบบหลังคลอดดีกว่า เพราะสอนหลายแบบ แม่เด็กก็สับสน ก็จะเพิ่มเติมเรื่องนมแม่ให้เข้มงวดมากขึ้นกว่าเดิมสื่อที่ใช้เดิมไม่เหมือนกับหลังคลอด ตอนนี้ก็มาปรับใช้ให้เหมือนกันแล้ว ก็ดีใช้ได้ แต่ก็ยังใช้สื่อเดิมด้วย เวลาประเมินก็จะประเมินก่อนจำหน่ายเหมือนกัน แต่ให้เจ้าหน้าที่ประเมิน	<ul style="list-style-type: none"> - แผนการสอน NICU อยู่ระหว่างปรับให้สอดคล้องกับหลังคลอด - ประเมินก่อนเด็กกลับบ้าน
7	สุจิตรา บางสมบุญ	แผนการสอนที่บอกมาเหมือนไม่ค่อยคุ้นเลย แล้วแบบประเมินก็ไม่เคยเห็น พี่ขอปรับใหม่หมดเลย เพราะตอนนี้ยังไม่ได้สอนแบบกลุ่ม สถานที่ไม่เหมาะ แล้วก็เจ้าหน้าที่ไม่พอ ขอไปคุยกันในห้องก่อน	<ul style="list-style-type: none"> - ปรับแผนการสอนให้สอดคล้องกับการปฏิบัติก่อน
8	สิริวรรณ พันรอด	การสอนในหญิงตั้งครรภ์ก็ใช้ตามเดิม แล้วก็ในเด็กทำกลุ่มได้ก็ดี แต่ห้องยังไม่เหมาะ สอนเป็นรายบุคคลก่อนได้	<ul style="list-style-type: none"> - แผนการสอนทันตสุขภาพตามเดิม
9	เพ็ญฤทัย พิพัฒน์ศิริ	แบบประเมินห้องยายังไม่เสร็จอยู่ระหว่างเก็บข้อมูลทำ R2R แต่แผนการสอนก็จะมีปรับนิดหน่อยแล้ว ในเด็กที่เคยลงไปสอน ใช้สถานที่ตรงที่เด็กเล่น มันดูเสี่ยงดัง รบกวานการเรียนไม่เหมาะ แต่ถ้าได้ห้องเมื่อไหร่ก็ลงไปสอนให้ได้ ก็สอนในเด็กเล็กจะเหมาะกว่า แล้วสอนไปถึงวัคซีนด้วย	<ul style="list-style-type: none"> - ปรับแผนการสอนตามผลการวิจัย R2R ในเด็กเพิ่มเรื่องวัคซีน

สรุปผลลัพธ์ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2 ครั้งที่ผ่านมา

ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขอทราบปัญหา และอยู่ระหว่างดำเนินการปรับแผนการสอนให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานอยู่ โดยกำหนดตัวชี้วัด

- ใช้สื่อการสอน ครบตามแผนการสอน อย่างน้อย 80%
- ใช้กระบวนการ ครบตามแผนการสอน อย่างน้อย 80%

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (ครั้งต่อๆมา) : พุดคุยอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อติดตามและสนับสนุนการปรับแก้ไขแผนการสอนในแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สุดท้าย...
ร่างแผนการสอน เสร็จ

การประมวลผล/กลั่นกรองความรู้

- รวบรวมจัดทำร่างแผนการสอนโรงเรียนพ่อแม่
- เสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเนื้อหา ความถูกต้องเหมาะสมซ้ำ
ทพ.ก้องเกียรติ เต็มเกษมศานต์ ตรวจสอบในส่วนของงานทันตกรรม
นพ.ชัยวัฒน์ อภิวันทนา ตรวจสอบในเรื่องการดูแลทารกแรกเกิดและหลังคลอด
พญ.ไสววรรณ ใฝ่ประเสริฐ ตรวจสอบในเรื่องการดูแลเด็ก 0-5 ปี
นพ.ชัยนันท์ เกียรติสุทติกุล ตรวจสอบในการดูแลหญิงตั้งครรภ์ และหลังคลอด
นางจันทิรา สุโพธิ์ ตรวจสอบเรื่องนมแม่

ปรับแก้ไขจนสมบูรณ์

ผลลัพธ์ที่ได้

แผนการสอน
โรงเรียนพ่อแม่
ที่สอดคล้อง
กับ
การปฏิบัติ

กระบวนการนำไปใช้

- นำมารวบรวมจัดทำเป็นคู่มือโรงเรียนพ่อแม่ แจกให้กับทุกโรงพยาบาลในเครือข่าย และหน่วยงานที่สนใจ
- นำมาแจกให้หน่วยงานในโรงพยาบาล ศูนย์อนามัยที่ 8 ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน

วัดประเมินผลแผนการสอน (20หลักสูตร)

ตัวชี้วัด	เกณฑ์	ผลลัพธ์
ใช้สื่อการสอน ครบตามแผนการสอน	80% ขึ้นไป	81.3%
ใช้กระบวนการครบตามแผนการสอน	80% ขึ้นไป	95.6%
สรุปมาตรฐานการสอนในภาพรวม	80% ขึ้นไป	86.9%

โดยมีข้อมูลรายละเอียดระบุในแต่ละหลักสูตร เพื่อการพัฒนาต่อไป

- หลักสูตรที่สอนได้ตามมาตรฐาน 100 % มี 11 หลักสูตร
- หลักสูตรที่สอนไม่ได้ครบตามมาตรฐาน 100 % แต่เกินกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (80%) มี 6 หลักสูตร
- หลักสูตรที่สอนไม่ได้ตามเกณฑ์ 80% มี 3 หลักสูตร ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการใช้สื่อตามที่ระบุ 2 หลักสูตร และใช้กระบวนการไม่ครบ 1 หลักสูตร

การเผยแพร่และแบ่งปัน

ในองค์กร : ระบบ LAN ลงข้อมูลเป็น PDF file และจัดทำเป็นคู่มือแจกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานละ 1 เล่ม

นอกองค์กร : www.gotoknow.org และในชุมชนทรัพยากรความรู้ กรมอนามัย ให้ download ได้

The image shows a screenshot of a forum post on the Gotoknow.org website. The forum title is "โรงเรียนพ่อแม่" (Parenting School). The post is by user "ศศิพล คล้ายปาน" (Sasiphol Klaiapan) from "พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 8" (Professional Nurse, Health Promotion Hospital, National Center for Health Promotion, Area 8). The post title is "แจกไปแล้วนะ"คู่มือโรงเรียนพ่อแม่" สำหรับบุคลากร" (The manual is distributed, "Parenting School Manual" for staff). The post content includes a list of bullet points:

- บอกหลักการใช้อายุที่ถูกต้องสำหรับหญิงตั้ง
- ระบุความสำคัญของการฝึก, ยามืดและวิธีปรับปรนทานยาบำรุงอย่างถูกต้องและสม่ำเสมอ
- วิธีการใช้ในหญิงตั้งครรภ์
- ความสำคัญของการฝึกและวิธีปรับปรนทานยาบำรุงอย่างถูกต้อง
- ความสำคัญของยาเม็ดเสริมธาตุเหล็กและไอโอดีนและวิธีปรับปรนทานยาบำรุงอย่างถูกต้อง

The screenshot also shows a sidebar with a yellow box containing the text "ชุมชนทรัพยากรความรู้ กรมอนามัย" (National Center for Health Promotion Resource Community). The forum interface includes navigation links like "หน้าแรก" (Home), "โรงเรียนพ่อแม่" (Parenting School), and "แจกไปแล้วนะ"คู่มือ" (The manual is distributed), and a sidebar with "ผู้เผยแพร่/Publisher" information.

ผู้จัดทำ

- นางสาวศศิชล หงษ์ไทย
- นางสาวเยาวลักษณ์ กาญจนะ
- นางสาวสาริตา สืบจากดี
- นางสาวสุจิตรา บางสมบุญ
- นางสาววิจิตรา คำชู